

Årsrapport fra Sunnhetsutvalget 2011

Sunnhetsutvalget har i perioden hatt følgende sammensetning:

Sekretær og saksbehandler alle strihår dverg og kanin:	Vera Vestby
Dommermedl. ekstrior og saksbehandler strihår standard:	Wenja Rui
Dommermedl. jaktprøve og saksbehandler korthår:	Steinar Waage
Valpeformidling:	Bjørn Arild Knutsen
Hovedstyrets representant i SU:	Åge Solberg
Dyrlege:	Frøydis Hardeng

Møter, deltagelser m.m.

Sunnhetsutvalget har i perioden hatt 3 møter, samt kontakt pr. telefon og mail.

Sunnhetsutvalget og hovedstyret har i perioden hatt samarbeid og kontakt pr. telefon og mail.

Sunnhetsutvalget var representert på Avlsrådsseminar i regi av NKK 29-30/1.

Det årlige Nordisk samarbeidsmøtet i forbindelse med nordisk Dachshundvinnerutstilling var i år lagt til Slangerup i Danmark, 6.mai 2011. Fra NDF Forbundsstyre deltok forbundsleder Bjørn Pettersen. Fra Sunnhetsutvalget stilte Wenja Rui og Vera Vestby. Referat fra møtet er satt inn i "Dachshunden".

NDFs hjemmesider

NDF har fra 2002 tilbudt sine medlemmer å annonsere valpekull og hannhunder på NDFs hjemmesider. Alle valpekull som nå blir innmeldt til valpeformidler, blir også lagt ut på NDFs hjemmeside. Dette er blitt et effektivt supplement til tradisjonell valpeformidling og avlsråd.

Fra 2010 har NDF også hatt egne sider på finn.no med valpeformidling.

Informasjons-/opplysningsarbeid

Sunnhetsutvalgets viktigste oppgave er å drive informasjonsvirksomhet av betydning for avls- og oppdrettsarbeid. Derfor publiseres aktuelle artikler og kurs/seminarreferater hvor utvalgets medlemmer har deltatt både i "Dachshunden" og på NDFs hjemmeside.

Foruten tradisjonelle forespørsler om avlsråd i forbindelse med parring, får vi også mange andre henvendelser fra enkeltpersoner.

Økonomi

Sunnhetsutvalgets utgifter fremgår av NDFs regnskap.

Aktuelle saker

Sunnhetsutvalget har i 2011 hatt et aktivt år. Det startet med "dugnad" på utsendelse av henvendelse på brev til hundeeiere som har hunder i aktuell alder for rygggrøntging. Det er mange brev som skal ut, men dette er den måten vi har fått best resultat på. Jeg vil særlig berømme hundeeiere med en enkelt hund, men noen oppdrettere kommer også etter, og vi har i år 91 nye røntgede hunder.

NKK har nå gitt oss et tilbud om å få ryggresultatene på Dog Web, dette har styret takket ja til, og det gjenstår nå de praktiske tingene for å få dette på plass.

Annet helsearbeid står selvsagt også på dagsorden. Frode Lingås ved NVH inviterte til en bred helseundersøkelse i 2010, det ble sendt ut spørreskjema til klubbene. Manglende engasjement gjorde at styret i NDF nå har takket nei til dette tilbudet.

Vi har dette året styrket vårt utvalg med en veterinærrepresentant. Dette har vært til stor nytte, og har hevet det faglige nivået på utvalget.

22.oktober arrangerte Sunnhetsutvalget "stormøte" på Garder om ryggprosjektet. Vi hadde samlet spisskompetanse fra Norge, Sverige og Danmark med veterinærene Øyvind Stigen, Ewa von Celsing og Olav Nørgard. Det ble diskutert arverbarhet og virkemidler.

Det ble besluttet å ta blodprøver av hunder som var inne til ryggfotografering. Disse skal prepareres for DNA-analyse og inngå i en genbank ved NVH. Prøvene skal benyttes til forskning. Olav Nørgard fremla indexprogrammet som nå blir brukt i Danmark. Det var stemning for å få til dette også her. Vi jobber med saken!

På Nordisk møte i Slangerup møtte Bjørn Pettersen, Vera Vestby og Wenja Rui. Hovedtema her var ryggprosjektet i Nordiske land. Rovdyrproblematikken, som særskilt rammer Finland, Norge og Sverige ble diskutert og hvorvidt vi skulle gjøre en felles henvendelse ti Nordiske Kennelklubber.

Internasjonalt perspektiv

Det er viktig at man ikke undervurderer betydningen av de personlige kontakter vi har i de Nordiske Klubbene. Det er noe som heter at "samhold gjør sterk", og det kan ha stor betydning for den dachshundpolitiske situasjon. Selv om vi ikke gjør tingene på lik måte, ligger våre holdninger til dachshunden som jakthund, til etisk forsvarlig oppdrett, tett på hverandre. Det vil styrke våre muligheter også i internasjonal sammenheng til å bli hørt og for det vi mener er riktig retning.

Helse/diagnose

Ryggprosjektet:

Prøveprosjektet med ryggrontgning har fortsatt i 2011. Det ble røntget 91 nye hunder i 2011 og pr. 31.12.11 er 389 hunder røntget, se info i tabellen nedenfor. I forhold til populasjonen er det røntget få korthåret standard og strihåret standard.

Hårlag/størrelse	2011	Sum pr 31.12.2011
Korthår standard	11	35
Korthår dverg/kanin	10	35
Strihår standard	19	77
Strihår dverg/kanin	8	36
Langhår standard	22	113
Langhår dverg/kanin	21	93
Sum	91	389

Tabell 1: Ryggrontgede dachshunder i Norge pr. 31. desember 2011

HD røntgen:

Korthåret Standard:

1 stk gradering B.

Langhåret Standard:

2 stk gradering A, 1 stk gradering B.

Strihåret Standard:

1 stk gradering A, 1 stk gradering C.

Øyelysninger:

Korthåret Standard:

28 stk. er øyelyst, 1 med anm.

NO47581/09 Halvmeteren's Jippi Ka Yeah: Persisterende Pupillmembran (PPM);

Irishyoplasi.

(Valera's Jostein 22656/05 - Olga Diva Noire METRT8431/02)

Korthåret Dverg:

15 stk. er øyelyst, 1 med anm.

NO45884/09 Lurvelegg's Mojito: PHTVL/PHPV

(M'le Feu Celoui Av Lee Armand 04772/02 - Lurvelegg's X-File Dana Scully 06256/07)

Korthåret Kanin:

3 stk. er øyelyst uten anm.

Langhåret Standard:

32 stk. er øyelyst, 3 med anm.

NO48767/10 Tula: PHTVL/PHPV

(Herausts A Junior 06204/08 - Tj Halle Berry 22639/05)

NO35629/09 Carmentinas Dansing In The Dark: PHTVL/PHPV

(Mici-Maci's Minos 14507/07 - Galaxie Dobe's Jaqueline 04282/04)

Langhåret Dverg:

39 stk. er øyelyst, 5 med anm.

NO30933/09 Madanitos Twix Delight: Kortikal Katarakt (ikke medfødt); Retinal Degeneration (PRA) Mistenkt

NO30933/09 Madanitos Twix Delight: Kortikal Katarakt (ikke medfødt)

(Bartok Des Corsaires De Feux LOF210486 - Lazibasin Beloved Tequilas Bambi 04734/05)

NO30930/09 Madanitos Leona Kick: Kortikal Katarakt (ikke medfødt)

(Bartok Des Corsaires De Feux LOF210486 - Lazibasin Beloved Tequilas Bambi 04734/05)

NO48307/10 Amarita's A Tinted Beam For Pixie: PHTVL/PHPV

(Amarita's Harley Tintello 04662/02 - Amarita's Terrible Brown Beam 04955/05)

NO42381/11 Amarita's Fresh Pepper: PHTVL/PHPV

(Red Pepper De Llumo LOE1696216 - Amarita's Lee Fiffie 22804/05)

Langhåret Kanin:

7 stk. er øyelyst uten anm.

Strihåret Standard:

38 stk. er øyelyst, 5 med anm.

NO48552/09 Lodewick's Amber: PHTVL/PHPV

(Dimmuborgir's Ærlige Odin 04392/07 - Amathilde 10314/03)

04982/04 Prestbråtan's Z S Sicco: Kortikal Katarakt (ikke medfødt). Post.Pol.

(Innerstu Zebulon FIN27380/95 - Prestbråtan's Q-Ti Snyta 00576/98)

NO34067/09 Lykkestiens Balder: Katarakt (ikke medfødt). Ant.sut.l.

(Ørnekuba's B-Charlie 11890/04 - Revestreken's Yndig 06117/07)

23564/05 Prestbråtan's T C Mira: Annet medfødt

(Akki's Ba2 Tyr 04679/02 - Prestbråtan's Corse 20061/00)

NO52655/09 Kvilestads Frida: Retinal Dysplasi (Multi) fokal

(Skogsletta's Zd Svinto 08720/07 - Kvilestads Stella 23390/05)

Strihåret Dverg:

4 stk. er øyelyst uten anm.

Strihåret Kanin:

1 stk. er øyelyst uten anm.

Distichiasis/Ektopiske Cillier (Feilplasserte øyehår) er ikke listet opp pr individ. I 2011 er diagnosen registret på 21 hunder, samme antall som i 2010.

Forklaring/oversettelse av diagnoser

CEA (collie eye anomaly):

En medfødt arvelig sykdom som nedarves recessivt. Den skyldes en feil i dannelsen av strukturene i de bakre delene av øyet. Graden av øyeforandringene kan variere fra små defekter som ikke medfører synsproblemer, til alvorligere komplikasjoner med nedsatt syn eller blindhet.

Corneadystrofi: Misdannelse av hornhinne

Kortikal Katarakt: Katarakt, kortikal beskriver hvor i linsen den befinner seg

Keratitis Punktata: Punktformet hornhinnebetennelse

Retinal dysplasi, multifokal: Misdannelse av netthinne, flere flekker

PHPV/ PHTVL (Persisterende hyperplastisk primær vitreus / Persisterende hyperplastisk tunica vaskulosa lentis):

Skyldes feil utvikling av en blodåre i øyet i fosterstadiet.

PPM (persisterende pupillmembran):

I en periode i fosterstadiet mens øyet dannes, er pupillåpningen lukket av en membran. Før fødsel tilbakedannes membranen, slik at det blir en åpning i regnbuehinnen - pupillåpningen. Små rester av membranen kan ofte observeres med spaltelampe også etter fødsel og har som regel ingen betydning for hunden. I noen tilfeller er imidlertid membranrestene større og kan observeres direkte. De kan opptre som strenger på tvers av pupillåpningen eller de kan hefte seg til linsen eller baksiden av hornhinnen. Defekter i synsnerven har også vært observert sammen med denne tilstanden.

PPM er en medfødt defekt som normalt ikke vil endre seg med alderen, men når øyet vokser kan defektene i linse og hornhinne bli relativt mindre. Arvelighet er ikke fastslått. Endringer bør kontrolleres, selv om det ikke har avlsmessige konsekvenser.

PRA (progressiv retinal atrofi):

Nedarves recessivt og har per dags dato ingen effektiv behandling. Symptomene er redusert mørkesyn og etter hvert nattblindhet. PRA angriper først netthinnens staver (cellene som oppfatter svakt lyset i skumring og demring og når lysforholdene ellers er dårlige). Redusert synsoppfatning fører til at øyet kompensere lyset ved hjelp av pupilldilatasjon (store pupiller som ikke trekker seg sammen i sterkt lys). Dette, sammen med en økt refleks på netthinnen, fører til at hundens øyne skinner i grønt eller gult under spesielle lysforhold. Siste fase av denne sykdommen fører til blindhet. Hunder som har PRA får også ofte katarakt (grå stær).

Keratoconjunctivitis sicca (KCS) / Tørre øyne er en sykdom som skyldes nedsatt tåreproduksjon. Symptomene er gjerne kløe, irritasjon, lysskyhet og manglende glans i øyet som følge av lite tårevæske. Vedvarer sykdommen får hornhinnene også ofte en ujevn overflatestruktur. Årsaken til manglende tårevæskeproduksjon kan skyldes manglende stimulering av tårekjertlene på grunn av feil i nervebanen eller feil på kjertlene. Tette tårekanaler kan også være en årsak. Sykdommen behandles med medikamenter eller gjennom kirurgisk inngrep.[1]

Man er usikker på om sykdommen er arvelig belastet eller ikke, men det anbefales ikke å bruke dyr med KCS i avl.

Grå stær (katarakt):

Grå stær eller katarakt er oftest arvelig disponert. Symptomene på katarakt er en fortetning (uklarhet) i den ellers glassklare øyelinsen. Katarakt kan skyldes en skade på øyet, stoffskiftesykdom (f.eks. diabetes), forgiftning eller infeksjon. Sykdommen kan være sekundær (f.eks til PRA). Den kan føre til begrenset syn eller i verste fall total blindhet.

Irishypoplasi.

PPM (persisterende pupillmembran):

I en periode i fosterstadiet mens øyet dannes, er pupillåpningen lukket av en membran. Før fødsel tilbakedannes membranen, slik at det blir en åpning i regnbuehinnen - pupillåpningen. Små rester av membranen kan ofte observeres med spaltelampe også etter fødsel og har som regel ingen betydning for hunden. I noen tilfeller er imidlertid membranrestene større og kan observeres direkte. De kan opptre som strenger på tvers av pupillåpningen eller de kan hefte seg til linsen eller baksiden av hornhinnen. Defekter i synsnerven har også vært observert sammen med denne tilstanden.

PPM er en medfødt defekt som normalt ikke vil endre seg med alderen, men når øyet vokser kan defektene i linse og hornhinne bli relativt mindre. Arvelighet er ikke fastslått. Endringer bør kontrolleres, selv om det ikke har avlsmessige konsekvenser.

Forespørsler

I år er det formidlet anbefalinger til 1 tispe.

Sunnhetsutvalget har vektlagt tisperieiers ønsker når vi har foreslått hannhunder.

Langhåret Dverg:

Det er kommet forespørsler for 1 tispe og 3 hannhunder er foreslått.

Valpeformidling

Bjørn Arild Knutsen har fungert som valpeformidler i 2011.

I 2011 har det vært formidlet totalt 67 kull mot 99 kull i 2010 fordelt på følgende rasevarianter.

Langhåret Kanin	1
Langhåret Dverg	11

Langhåret Standard	15
Strihåret Kanin	1
Strihåret Dverg	4
Strihåret Standard	27
Korthåret Kanin	0
Korthåret Dverg	0
Korthåret Standard	8

Pr. 31/12.2011 står det følgende kull inne i formidlingen (disse inngår ikke i tallene ovenfor)

Langhåret Kanin	0
Langhåret Dverg	0
Langhåret Standard	1
Strihåret Kanin	0
Strihåret Dverg	0
Strihåret Standard	1
Korthåret Kanin	0
Korthåret Dverg	0
Korthåret Standard	1

Registreringer:

Registreringene i perioden 01.01.11 til 31.12.11 er basert på data fra DogWeb

Korthåret Standard:

46 kull/importer

Korthåret Dverg:

15 kull/importer

Korthåret Kanin:

5 kull/importer

Langhåret Standard:

45 kull/importer

Langhåret Dverg:

73 kull/importer

Langhåret Kanin:

19 kull/importer

Strihåret Standard:

84 kull/importer

Strihåret Dverg:

5 kull/importer

Strihåret Kanin:

4 kull/importer

Vera Vestby	Wenja Rui	Steinar Waage
(sign)	(sign)	(sign)

Åge Solberg	Bjørn Arild Knutsen	Frøydis Hardeng
(sign)	(sign)	(sign)